

Lawaetz (FP):

Der synes at være lidt uklarhed. Hr. Alfred Hansen har opfattet mit indlæg, som om vi gik imod, og hr. Mølgaard har opfattet det, som om vi gik ind for forslaget. Hvis vi lægger dem sammen, har de ret, for jeg prøvede klart og tydeligt at fortælle menneskeheden, at vi ikke har taget endelig stilling til denne sag. Det synes jeg jeg sagde 2-3 gange. Men for ikke at der skal være misforståelser, så har mit udmærkede parti ikke taget endelig stilling til sagen, men ønsker at gå i dybden og få alting belyst bedst muligt. Men de herrer har altså forstået det hver for sig, og så må jeg sige, så har jeg måske ramt gennemsnittet.

Industriministeren (Erling Jensen):

Hr. Alfred Hansen sagde med vanlig klarhed, at det, der var vigtigt i denne sag, var, at man kunne tage stilling til den konkret uden at blande sin eventuelle begejstring eller modvilje over for fællesmarkedet ind i den. Jeg deler denne opfattelse, hr. Alfred Hansen. Jeg ville være meget lykkelig, hvis de, der er erklærede fællesmarkedsmodstandere, ville kunne indtage en sådan holdning. For hvis de kunne det, føler jeg mig overbevist om, at de ville følge den altovervejende hovedpart af dansk erhvervsliv, når det er enigt med regeringen og forslagsfremsætte om, at dette er en værdifuld tilføjelse til vores teknologiske og erhvervspolitiske beredskab og en fornuftig og rationel samarbejds mulighed mellem vort danske patentvæsen og de myndigheder, der eksisterer i andre lande.

Hr. Alfred Hansen og hr. Mølgaard har venligst citeret nogle modstandere af dette forslag, men jeg vil dog betvivle, om de har lyst til at komme på denne talerstol og sige, at det er deres indtryk, at dem, de citerede, tegner størstedelen af dansk erhvervsliv i holdningen til dette lovforslag.

Så skal jeg sige til hr. Lawaetz, at jeg forstår de problemer, hr. Lawaetz pegede på. Jeg forstår, at man i det parti, hr. Lawaetz repræsenterer, vil lade en saglig vurdering af dette lovforslag og de holdninger, der er til dette lovforslag i dansk erhvervsliv, komme lovforslaget til gode. Jeg skal give tilslutning til at give alle de oplysninger, både over for hr. Lawaetz og over for andre ordførere og

deres partier, som er ønsket. Jeg tror, at vi siden sidste fremsættelse, hvor dette lovforslag jo sagt i al beskedenhed fik et ganske betydeligt flertal bag sig, har løst endnu en række af de mindre problemer, der dengang blev rejst, og jeg stiller mig meget positivt over for at medvirke til, at vi kan få afklaret, at de er løst i et så betydeligt omfang, at denne lov fortjener at blive gennemført i dette folketing.

Når hr. Lawaetz spørger mig, hvorfor jeg lægger det frem, er svaret nemt: jeg lægger det frem, fordi jeg tror, det er til gavn for det danske samfund, for dansk erhvervslivs store flerhed af virksomheder, og fordi jeg tror, det vil medvirke til en rationel anvendelse af den ekspertise, der er knyttet til det danske patentvæsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af en »hvidbog« vedrørende hele udviklingsforløbet inden for B & W-koncernen.

[Af Alfred Hansen (DR) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 37. Fremsat 7/11 80).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Industriministeren (Erling Jensen):**

Folketinget behandlede så sent som i april til juni måned i indeværende år et tilsvarende forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af en hvidbog om udviklingsforløbet i de senere år inden for B & W-koncernen,

[Industriministeren]

også den gang fremsat af medlemmer af retsforbundet. Forslaget fik en ganske grundig behandling både under debatterne i salen og i erhvervsudvalget, som afgav betænkning over forslaget den 30. maj dette år.

De synspunkter, som kom til udtryk fra forskellig side, mener jeg på rimelig måde kan sammenfattes derhen, at man fra flere sider, herunder også fra socialdemokratisk, delte den opfattelse, at det ville være ønskeligt at få alle de forhold, der knytter sig til denne sag, grundigt gennemgået og belyst, ligesom man heller ikke stillede sig afvisende over for tanken om, at det kunne ske i form af en såkaldt hvidbog, men at man i øvrigt fandt, at tidspunktet for iværksættelse af en sådan undersøgelse ikke i øjeblikket ville være velvalgt. Retsforbundets forslag til folketingsbeslutning nød således ikke fremme.

Jeg har imidlertid arbejdet videre med spørgsmålet efter behandlingen i folketinget, og som led i ministeriets videre overvejelser fandt jeg det rigtigst at tage kontakt med justitsministeriet med henblik på at få belyst bl.a. forholdet til den politimæssige efterforskning vedrørende visse sider af B & W-sagen, som pågik, og som i øvrigt stadig pågår, delvis på industriministeriets foranledning.

Sagen blev af justitsministeriet forelagt rigsadvokaten, og i en udtalelse gav denne meget klart udtryk for, at anklagemyndigheden meget måtte foretrække, at en undersøgelse af de forhold, der skulle være sigtet med en hvidbogsundersøgelse, afventede den strafferetlige forfølgelse af sagen, som allerede var i gang. Rigsadvokatens begrundelse herfor var kort fortalt, for det første at en politimæssig undersøgelse, der allerede er i gang, ventes at få en sådan udstrækning og en sådan dybde, at de forhold, det måtte anses som betydningsfuldt at få belyst gennem en hvidbog, ville blive inddraget, for det andet at en undersøgelse sideløbende med den politimæssige efterforskning måtte antages at ville vanskeliggøre og forsinke gennemførelsen af den strafferetlige undersøgelse, og for det tredje at væsentlige generelle retsplejehensyn afgørende taler imod, at der foretages afhøring under vidneansvar som led i udarbejdelsen af en hvidbog samtidig med, at der foregår en strafferetlig forfølgelse, der berører samme kreds af personer.

Om alle disse forhold orienterede jeg udførligt folketingets erhvervsudvalg med et brev af 3. oktober dette år, vedlagt udtalelser fra rigsadvokaten af 29. september og af statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet af 26. september. De synspunkter, anklagemyndigheden her gav udtryk for, var efter regeringens opfattelse så tungtvejende, at de ikke kunne tilsidesættes. I min redegørelse til folketingets erhvervsudvalg gav jeg afslutningsvis udtryk for, at regeringen agtede at foretage en gennemgang af begivenhedsforløbet omkring B & W A/S i relation til gældende lovgivning med henblik på at vurdere behovet for eventuelle ændringer i lovgivning og administrativ praksis, men at tilrettelæggelsen af en hvidbogsundersøgelse efter det nu foreliggende måtte afvente resultatet af den politimæssige efterforskning.

Jeg oplyste samtidig, at justitsministeriet ville drage omsorg for, at statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet blev forsynet med de nødvendige ressourcer til gennemførelsen af den omfattende politimæssige efterforskning, og jeg kan nu hertil føje, at dette har fundet sted.

Endelig henviste jeg til, at behovet for øget indsigt og andre forebyggende foranstaltninger allerede nu indgår i regeringens overvejelser om reformer i selskabslovgivning m.v. Hvad jeg her gav udtryk for, er stadig regeringens standpunkt. Regeringen agter at gennemføre en hvidbogsundersøgelse, men tilrettelæggelsen af denne må afvente resultatet af den politimæssige efterforskning.

Westh (S):

Som vi gav udtryk for ved behandlingen af et tilsvarende forslag fra retsforbundet i april måned, har socialdemokratiet ingen som helst sympati for det begivenhedsforløb, der har været omkring B&W, tværtimod. Vi finder, der i denne sag er jongleret med mange arbejdspladser og mange menneskers tryk på en meget ubehagelig måde.

Vi ved desuden, at begivenhederne omkring B&W har skadet erhvervslivets omdømme, hvilket ingen, især ikke erhvervslivet, kan være tjent med. Vi har derfor også været meget interesserede i en klarlæggelse af forholdene omkring B&W. Vi var derfor glade for industriministerens redegørelse til folketingets erhvervsudvalg den 3. oktober d.å.

[Westh]

I redegørelsen oplyses, at politiet har indledt en omfattende undersøgelse, og at politiet på grund af sagens alvorlige karakter har sikret sig ekstra mandskab til denne opgave, så den ikke skal afvente andre sagers behandling. Da regeringen endvidere har lovet at lave en undersøgelse, en hvidbog, hvori resultatet af politiets arbejde skal indgå, ser vi intet grundlag for retsforbundets forslag.

Fogh Rasmussen (V):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Ellemann-Jensen, ikke kan være til stede, skal jeg på venstres vegne sige, at vi finder, det er lidt betænkeligt, hvis man skaber ny uro omkring virksomheden B&W, når det nu drejer sig om at fastholde nogle arbejdspladser.

På den anden side vil det naturligvis være værdifuldt at få hele hændelsesforløbet grundigt belyst, så man undgår mytedannelser, og også sådan, at man undgår bemærkninger på socialdemokratiets kongresser fra partiets leder om erhvervsskandaler som begrundelse for indgreb over for erhvervslivet. Men mon der ikke i virkeligheden i høj grad er tale om at undersøge dispositionerne omkring en enkelt person, og mon man ikke andetsteds er godt i gang med sådanne undersøgelser? Det vil vi i hvert fald afvente, før vi tager endelig stilling til et forslag som det, retsforbundet her har lagt frem.

Kjelgaard (KF):

Der er flere ting, der undrer mig i forbindelse med retsforbundets genfremsættelse af et beslutningsforslag om udarbejdelse af en hvidbog vedrørende udviklingsforløbet inden for B&W-koncernen. For det første, at et stort flertal her i tinget forkastede forslaget for et halvt år siden. For det andet, at retsforbundet nu har indarbejdet indholdet af SFs ændringsforslag fra dengang og derved næsten lagt sig til venstre for SF. Endelig for det tredje, at retsforbundet overhovedet ikke har taget hensyn til erhvervsudvalgets bilag 93, 94 og 104 under almindelig del i sidste samling, hvoraf bilag 104 af 3. oktober 1980 nok er det mest interessante, for det bilag indeholder som underbilag ganske entydige udtalelser af justitsministeren, rigsadvokaten og statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet om forholdene i B&W. Retsforbundet omtaler ikke engang i bemærkningerne

dette bilags eksistens. Noget tyder på, at retsforbundet måske ikke har fået det eller måske ikke har læst det, for havde man gjort det, tror jeg ikke, man ville have genfremsat forslaget på nuværende tidspunkt.

Jeg skal ikke citere fra bilaget, det har industriministeren allerede gjort på udmærket vis, men jeg er enig med både rigsadvokaten og industriministeren om at få sagen klart belyst, og jeg kan ikke selv med min bedste vilje se, hvad retsforbundet vil opnå ved at gribe forstyrrende ind i de politimæssige undersøgelser, der langtfra er afsluttet, og derved påføre skatteyderne yderligere store omkostninger.

Vi kan i det konservative folkeparti stadig væk ikke medvirke til forslagets gennemførelse og slet ikke på nuværende tidspunkt.

Lawaetz (FP):

Hvad er en hvidbog? Normalt er det et stort, digert værk, der kommer til offentlighedens kendskab. Industriministeren brugte ordet »hvidbog«, og jeg forstod ordet derhen, at industriministeren vil sørge for, der kommer en grundigere redegørelse, når hele sagen er tilendebragt. Ordet »hvidbog« eller ej er mig ligegyldigt, men jeg er tilfreds med en sådan redegørelse, og det er min opfattelse, at det er alt for sent at lave det store, digre værk, der har været tale om.

For ca. et år siden eller mere var arbejdsministeren inde på at lave en hvidbog, og da havde det måske været mere på sin plads. I dag er det – set med mine øjne – historie, en trist sag for dansk erhvervsliv. Lad os glemme det så hurtigt som muligt. Efter min mening skal der ikke udarbejdes en hvidbog. Det betyder nemlig, at der skal en speciel lovgivning til, for at man kan følge retsforbundets intentioner. Vi mener, at det er overflødig arbejde, og vi er tilfredse med at få en redegørelse til den tid.

Jeg vil gerne tilføje, at vi i erhvervsudvalget meget stærkt ønsker fortsat at blive holdt orienteret, også med hensyn til de risici, som det offentlige er gået ind i, da det vel ikke er afgjort endnu, hvorledes det går med eksportgaranti osv. osv. Bliver der noget tabt, hvor meget bliver der tabt? Det vil vi gerne holdes konstant underrettet om.

Rahbæk Møller (SF):

[Rahbæk Møller]

Vi kan støtte retsforbundets forslag. Jeg vil blot fremhæve, at formålet med at gennemføre en hvidbog ikke er at undersøge, om der er begået ulovligheder, det er en politimæssig opgave, formålet er at undersøge, hvad der måtte være foregået af lovlige ting, som ikke mere burde være lovligt. Derfor har hr. La-waetz selvfølgelig helt uret, når han siger, at sagen er historisk. Det er ikke et spørgsmål om at forfølge Bonde Nielsen, det er et spørgsmål om sætte sig ind i tingene med henblik på at revidere selskabslovgivningen.

Vi har bemærket, at regeringen har sagt, den på et eller andet tidspunkt vil komme med en hvidbog. Det er vi glade for, men vi mener, det godt må påbegyndes allerede nu, bl.a. fordi ministeren nu sagde, at regeringen ville bruge de erfaringer, der er draget, med henblik på at revidere selskabslovgivningen. Det er også nødvendigt, at folketings og den brede offentlighed har den viden, og i øvrigt har regeringen vel heller ikke selv fuldt overblik over situationen. Den har vel også brug for en hvidbog. Jeg er selvfølgelig opmærksom på, at det er uheldigt, hvis der samtidig sker en politimæssig udforskning af et emne, sådan som det sker, når der bliver udarbejdet en hvidbog. Men så vidt jeg har forstået, foregår den politimæssige efterforskning nu omkring de senere begivenhedsforløb. Jeg ser derfor ikke noget som helst til hinder for, at man starter på et hvidbogsarbejde omkring det tidligere forløb, så jeg vil støtte retsforbundets forslag.

Janne Normann (RV):

Det er rigtigt nok, at problemet omkring en hvidbog ikke er så påtrængende, som det tidligere har været, men vi lægger vægt på for hele erhvervsklimaets skyld at få en fornuftig gennemgang af, hvordan begivenhederne egentlig har udviklet sig i B&W. Vi tror, man kan lære meget af sådan en undersøgelse, også noget om, hvordan lovgivningen rent faktisk kan benyttes. Derfor kan vi stadig væk give tilslutning til forslaget.

Mimi Jakobsen (CD):

Allerede den 17. april 1980 sagde vores ordfører, fru Birgith Mogensen, Folketingstidende 1979-80, 2. samling, sp. 8033:

»Det er muligt, at der på et tidligere tidspunkt havde været noget nyttigt i at have en

sådan hvidbog, men som forholdene har udviklet sig, ser jeg ikke, at det har noget formål at ofre tid på en nærmere drøftelse af forslaget.«

Jeg synes ikke, disse bemærkninger er blevet mindre aktuelle. Vi afviser fortsat forslaget.

Waldorff (VS):

Vi har ved det tidligere retsforbundsfor-slag sagt, at vi ønskede noget langt mere vidtgående end det, som retsforbundet dengang lagde op til, nemlig en undersøgelse af det offentliges engagement i B&W. Vi er selvfølgelig godt tilfredse med, at retsforbundet nu foreslår netop en kulegravning af samtlige forhold omkring det, der er sket på B&W, sådan som vi også har ønsket det helt tilbage til 1975. Man kan undre sig over, at man 5 år efter, at vi rejste det krav første gang, stadig væk skal høre bemærkninger fra industriministeren om, at en sådan hvidbog må udskydes og afvente den politimæssige efterforsknings og den retslige behandlings afslutning.

Jeg synes, det hører med til forhistorien, som det også lige blev nævnt kort, at arbejdsministeren dagen efter, at valget blev udskrevet, sagde, at nu måtte der laves en hvidbog, en grundig undersøgelse af forholdene omkring B&W. At så industriministeren den 5. december, da valget var vel overstået og man så, at regeringen blev siddende, bekendte, at han ikke fandt det hensigtsmæssigt at gennemføre en sådan hvidbogsundersøgelse, kom måske ikke helt bag på os. Det kan være lidt svært at afgøre, hvad man skulle være mest forarget over, om det skulle være industriministerens afvisning af denne undersøgelse på det tidspunkt af de finansielle transaktioner omkring B&W eller det skulle være arbejdsministerens fuldstændig skamløse løfterytteri i forbindelse med en valgkamp.

Det, vi har ønsket, og det, som jeg kan forstå at SF og i virkeligheden også industriministeren er ude efter, er ikke specielt en undersøgelse af de mulige, må vi stadig væk sige, ulovlige forhold, der er foregået omkring B&W. Det er heller ikke sådan, at vi kun har villet interessere os for det offentlige engagement. Jeg mener, at hovedvægten i en B&W-hvidbog måtte ligge på en kulegravning af, hvordan hele lovgivningen omkring

[Waldorff]

finansspekulationer, finanstransaktioner, er, hvordan hele grundlaget for at gennemføre den slags ting i den eksisterende skattelovgivning og selskabslovgivning er. Det drejer sig bl. a. om lovgivningen omkring fondsbørsen og også de manglende restriktioner vedrørende kapitaleksport. Vi vil også gerne have undersøgt, hvilken betydning valutabestemmelser har for de ting, som er foregået. Der kan jeg forstå, og det er den positive del af det, at i det bilag, som industriministeren har sendt den 3. oktober, er det en sådan meget bred undersøgelse af B&W, han er inde på. Og den del af det synes jeg er udmærket.

Jeg synes ikke, det er så udmærket, at industriministeren med baggrund i rigsadvokatens skrivelse afviser at gå i gang med en sådan kulegravning af B&W nu. Jeg mener, at de argumenter, som er hentet hos rigsadvokaten og i øvrigt også hos Finn Meilby, er mildest talt elendige. Der nævnes, at det efterforskningsarbejde, som bagmandspolitiet laver, i udstrækning og dybde har samme omfang, som en planlagt hvidbogsundersøgelse ville have. Der tales om, at det ville medføre en uheldig konkurrence imellem to forskellige undersøgelsesorganer. Jeg har svært ved at se den uheldige konkurrence i, at man laver to undersøgelser, som har klart forskellige mål. Det ene er en strafferetlig forfølgelse. Det andet er en opklaring for offentlighedens skyld af, hvordan lovgivningen bruges til at sjakre med arbejdspladser. Der er selvfølgelig intet i vejen for, at der kunne ske et samarbejde imellem de to sider af den statslige virksomhed, som det stadig væk ville være.

Jeg mener, det er en dårlig konklusion, man er nået frem til, at man ligesom ved Boss-sagen i sin tid vil vente, til den politimæssige efterforskning og i det hele taget gangen ved retten er afsluttet. Det mener jeg især, fordi vi for det første kan se frem til, at det vil tage adskillige år, inden der vil ligge noget færdigt, og inden man overhovedet bare kan gå i gang med en hvidbogsundersøgelse. Den anden ting er dette med udstrækningen og dybden. Jeg vil godt benytte lejligheden til af to grunde at erklære min dybeste mistillid til det arbejde, som bagmandspolitiet foretager. Den ene er, at jeg opfatter generelt eksistensen af bagmandspolitiet – i hvert fald i den form, det har i dag – som udtryk for det rene og skære hykleri. Det er ikke

min egen formulering, det er såmænd Hervert Grells formulering. Han opfatter klart bagmandspolitiet ikke som et effektivt organ til at dykke ned i de sager, der faktisk kører. Han opfatter offentlighedens holdning, statens holdning, som dobbeltmoralisk, idet man bruger bagmandspolitiet til at legitimere, at man foretager sig noget i disse temmelig lyske affærer, men hvor man end ikke er villig til at stille de nødvendige bevillinger til rådighed for bagmandspolitiet.

Det andet er, at vi rent faktisk kan konstatere, at bagmandspolitiet ikke kommer nogen vegne, i hvert tilfælde ikke i sammenligning med annonceringen af, hvordan det ville kulegrave og retsforfølge i denne B&W-sag. Chrysantemumsagen er faldet på gulvet. Kursplejesagen er faldet på gulvet. Valutasagen er faldet på gulvet. Undersøgelsen omkring Bomuldsspindierne er ikke kommet nogen vegne.

Tilbage står der, at man nu har rejst tiltale omkring – det må vel udtrykkes sådan, eftersom ingen er skyldig, før han er dømt – den mistanke, at Bonde Nielsen har begået svig over for Gredana ved at manipulere med B&Ws 1978-regnskab. Det er, hvad der er tilbage. Jeg mener, man med nogenlunde sikkerhed kan sige: sagen kommer ikke længere. Efter al sandsynlighed vil der, hvis der overhovedet bliver tale om nogen som helst domfældelse, blive tale om nogle, skal vi sige mindre afgørende ting i forhold til hele den skandale, det er, at man med baggrund i den eksisterende lovgivning kan nedlægge i tusindvis af arbejdspladser.

Jeg mener, at det, når man siger, man vil afvente den politimæssige efterforskning, i virkeligheden er et udtryk for det, som hr. Lawaetz udtrykte så glimrende: lad os glemme denne sag hurtigst muligt. Det vil sige: lad os undgå, at det bliver klart for danske lønarbejdere, hvad der virkelig foregår ikke bare af ulovligheder, men hvad der foregår fuldt lovligt med grundlag i den danske skattelovgivning og den danske selskabslovgivning.

Alfred Hansen (DR):

Det hører til det absolut unormale, at retsforbundet inden for samme folketingsperiode, altså mellem to valg, genfremsætter et forslag, eller et forslag med lignende ind-

[Alfred Hansen]

hold, som har været til afstemning, men det er også en usædvanlig situation, vi befinder os i vedrørende hele B&W-koncernen og udviklingen inden for den.

Retsforbundet har ved udarbejdelsen af det nuværende beslutningsforslag, som er til første behandling i dag, taget nøje bestik af udviklingen. Vi har nøje skrevet os bag øret, hvad der blev sagt ved forslaget's behandling i foråret. På det grundlag har vi udarbejdet det nye forslag, som overhovedet ikke er identisk med det forrige. Det forrige gik udelukkende på, at man skulle have alle relevante oplysninger frem vedrørende det offentlige engagement. Vi mener fortsat, at det vil være rigtigt at få alle relevante oplysninger frem til offentligheden om, hvad det offentlige har risikeret under den ene eller den anden form og til gavn for hvem i relation til B&W-koncernen. Men vi må konstatere, at de seneste måneders udvikling inden for B&W-koncernen viser, at der er behov for en langt bredere og mere dybtgående undersøgelse af hele udviklingsforløbet, herunder det beslutningsgrundlag, det offentlige havde for sit økonomiske engagement i koncernen.

Desuden tilsigter forslaget at undersøge alle foretagne økonomiske transaktioner, for det vil være af stor betydning, mener retsforbundet, at man ved en kommende revision af vore selskabslove kan have kendskab til disse transaktioner, som har fundet sted inden for B&W-koncernen.

Når ministeren tilkendegiver, at der skal foretages en undersøgelse på et eller andet tidspunkt af hele begivenhedsforløbet, er jeg selvfølgelig tilfreds med denne erkendelse, men jeg havde gerne set, at ministeren ligesom lidt mere håndfast ville tage fat på disse ting. Nu skubber ministeren politiet foran sig med armene over kors og siger: vi kan ikke gøre noget, så længe politiet arbejder, og vi har en tro på, at det, som politiet finder frem til, vil være noget, vi kan være tilfredse med. Ellers må vi jo finde på noget supplerende.

Jeg er helt enig i de udtalelser, som hr. Waldorff fremførte, at en undersøgelse vedrørende en hvidbog om B&W-koncernens forhold udmærket kunne og bestemt burde foretages samtidig med, at politiet arbejder. Vi ønsker ikke med dette forslag, hr. minister, at gå politiet i bedene. Det er de lovlige transaktioner, vi ønsker undersøgt, og det beslutningsgrundlag, som regeringen havde

for at give sin støtte til B&W-koncernen. Det er det offentlige engagement, vi fortsat mener der er behov for at kende til fulde.

I øvrigt er det jo sådan, at ministeren vistnok stadig væk har råderetten over aktierne i B&W. Jeg vil godt spørge ministeren, hvornår han regner med, at han kan slippe af med disse aktier. Det er jo ikke meningen – og det har ministeren også tidligere givet udtryk for – at regeringen og ministeriet skulle være aktieejere eller drive en virksomhed. Jeg vil gerne spørge, hvilke planer ministeren har for at komme af med disse aktier.

Siden forslaget var til behandling og afstemning her i foråret, er der sket to væsentlige ting. For det første har B&W ikke afleveret sit regnskab til tiden – det kom ca. 4 måneder for sent – og da det endelig kom, manglede det revisorernes underskrift. Revisorerne ønskede ikke at skrive under på dette regnskab, og vi må i dag konstatere, at ministeren affinder sig med dette, selv om det ifølge aktieselskabsloven kræves, at man fører et regnskab, som bliver revideret. Dertil kommer så, at det offentlige har engageret sig økonomisk i koncernens forhold.

Ud over dette er der sket det, at B&W A/S er erklæret konkurs. Heller ikke det har fået ministeren til at ændre sin opfattelse afgørende.

Socialdemokratiets ordførers udtalelser kan jo ikke undre; de var som så ofte før baseret på den tale, som ministeren holdt, så det var sådan set blot et ekko, om end i svagere udgave.

Jeg synes, det var positivt, at venstre i hvert fald ikke ville tage endelig stilling til forslaget. Det giver mig en vis optimisme og en tro på, at venstre måske trods alt også ønsker at få klarlagt hele begivenhedsforløbet med hensyn til B&W. Det vil jeg hilse med tilfredshed. Men når venstres ordfører siger, at venstre ikke vil være med til at skabe ny uro om B&W, så må man næsten trække på smilebåndet, for hvem er det, der har skabt uro om B&W? Det er da ikke folketinget, det er da heller ikke regeringen. Det er vel sådan set dele inden for B&W, der selv har hovedansvaret for den megen uro, der har været.

De konservative kunne ikke rigtig forstå, at et flertal gik imod retsforbundets forslag – det fremgik i hvert fald af ordførertalen. Men jeg vil tro, at den konservative ordfører

[Alfred Hansen]

mente, at han ikke kunne forstå, at retsforbundet fremsatte forslaget igen, når det tidligere var stemt ned, og at vi dermed lagde os til venstre for SF, fordi SF undlod at stemme ved vores forslag i foråret. Nu er det jo sådan, at man ikke uden videre kan rubricere et parti inden for det politiske spekter, fordi et parti til højre eller venstre måtte have en anden opfattelse på et bestemt område.

SF forsøgte at give acceptable forklaringer på, hvorfor SF i foråret undlod at stemme ved vores forslag, og jeg kan så hilse med tilfredshed, at SF har taget konsekvensen af det andet indhold, som vi har givet forslaget, og denne gang ønsker at støtte forslaget.

Jeg synes nok, de konservative giver udtryk for, at de ikke rigtig har læst forslaget, i hvert fald har de ikke sammenlignet det nuværende forslag med det tidligere. Jeg har forklaret forskellen, og jeg håber, det også er gået op for de konservative, at det ikke er to identiske forslag, der er tale om.

Vi kan selvfølgelig ikke være overraskede over, at fremskridtspartiet ikke ønsker at støtte forslaget. Dog synes jeg nok, at det statslige engagement i B&W burde give fremskridtspartiet stærke motiver til at overveje at støtte dette forslag. Men ellers er det klart, at fremskridtspartiet ikke ønsker at få opklaret, hvordan vore selskabslove virker i praksis, og hvilke transaktionsmuligheder der rent faktisk er. Det må vi tage til efterretning, og det kan ikke forbydes. Men jeg synes nok, man har lidt af en dobbeltholdning til problemet, for i det ene øjeblik modsætter man sig, at staten går ind i private virksomheders drift med kapital, og i det andet øjeblik vil man holde hånden over måden, disse virksomheder bruger denne kapital på.

Endnu en gang tak til SF og ikke mindst til de radikale, der også denne gang, selv om forslaget har fået en lidt anden udformning, agter at støtte det. Denne tak skal også gå til VS.

Jeg må konstatere, at der denne gang er et større antal mandater bag forslaget ved en eventuel afstemning, og jeg vil stærkt appellere til, at ministeren tager imod den udstrakte hånd og sørger for, at der tages et initiativ på regeringsplan vedrørende udarbejdelse af en hvidbog.

Ministerens har tidligere sagt, at det forudsætter en lovgivning, og det er vi indforståede med, hr. minister. Vi vil støtte ministeren i

de bestræbelser, ministeren måtte gøre sig fremover for en virkelig kulegravning af dette.

Om ministeren har læst den sidst fremkomne bog vedrørende B & W-koncernen, kan jeg ikke vide, men det var da muligt, at ministeren ved at læse bogen »Dømt« måske kunne få en anden opfattelse og ville være mere positiv over for et indgreb – ikke om 2 år eller om 3 år eller 4 år, men nu. Cirka hvornår mener ministeren i øvrigt, at politiets undersøgelse kan være afsluttet? Jeg mener ikke, at ministeren ligefrem skal forsøge at lægge sig fast på en dato eller et år, men det kunne være rart at få en antydning. Vi er jo desværre kendt med, at når retten arbejder i Danmark, kan der gå 6, 8, 10 år, og det mener jeg faktisk er helt urimeligt; vores retssystem lider vældig meget derved.

Industriministeren (Erling Jensen):

Hr. Alfred Hansen bad mig tage stilling til en hvidbog. Må jeg endnu en gang, for at vi ikke går fejl af hinanden, sige, at det har jeg gjort. Det gjorde jeg den 3. oktober i et brev til folketingets erhvervsudvalg, og det har jeg gjort i dag, hvor jeg sluttede med at sige: regeringen agter at gennemføre en hvidbogsundersøgelse.

Det, jeg kan konstatere, er, at der i dette ting er en forskellig vurdering af den holdning, rigsadvokaten har givet udtryk for, og dér må hr. Alfred Hansen ikke bebrejde mig, at jeg glæder mig over, at et væsentligt flertal i denne sal mener, at rigsadvokatens synspunkter er så tungtvejende, at vi må acceptere dem og tage dem til efterretning. Derfor må vi afvente, som rigsadvokaten understreger det, denne efterforskning, og umiddelbart derefter må vi iværksætte den hvidbogsundersøgelse, som både regeringen og mit parti har meddelt vi ønsker gennemført. Så om det er der ingen uenighed.

Uenigheden kan alene ligge i vurderingen af rigsadvokatens betragtninger om vort retssystem og om den aktuelle sagsbehandling og de problemer, en videregående og anden undersøgelse, som imidlertid ville vedrøre stort set den samme personkreds, ville afstedkomme, bl. a. på grund af vidnepligtens omfang og placering.

[Industriministeren]

Når jeg siger dette så firkantet, er det, fordi hr. Alfred Hansen bad mig være lidt håndfast. Jeg håber, dette var håndfast nok.

Så er der en anden misforståelse, der bliver ved med at spøge i denne sag, og det er misforståelsen med hensyn til at betragte B & W Skibsværft og moderselskabet B & W A/S som værende en fælles aktivitet.

Vi taler ikke om en hvidbogsundersøgelse af B & W Skibsværft, som er et nydannet selskab med selvstændig økonomi, med selvstændig ledelse, med selvstændig bestyrelse, med en meget dygtig medarbejderstab og med en skibstype, som startede med 5 skibe, da skibsværftet blev startet i en vanskelig tid, et tal, der er blevet fordoblet på de få måneder, der er gået siden, og som vi derfor skylder enhver fair chance for at blive behandlet, som vi ville behandle andre virksomheder fra dette samfunds side, også med hensyn til eksportkreditter og anden samfundsmæssig holdning over for dem.

Og så taler vi om et konkursramt moderselskab, som befinder sig i en overordentlig vanskelig situation, en situation, som også beror på overordentlig mange, for de fleste af os uforståelige hændelser gennem ganske mange år, og det er dem, vi ønsker at få klarlagt, dels som det sker fra rigsadvokatens side, dels med henblik på det, som hr. Waldorff understregede, at vi ved siden af en strafferetlig undersøgelse har et videregående behov for at få afklaret, hvilken indflydelse de begivenheder, vi får kendskab til og vil have kendskab til, bør udøve på dansk selskabslovgivning. Jeg må måske i en parentes sige, at jeg betragter mange af de bemærkninger, der er kommet i dag, som et udtryk for, at det bliver væsentlig lettere i fremtiden at finde et flertal i dette folketing for en mere vidtgående selskabslovgivning. Det er nu sjældent, regeringen eller socialdemokratiet hidtil er blevet bebrejdet, at vores selskabslovgivning ikke var vidtgående nok, men jeg skal være helt opmærksom på den udvikling, der her er på vej, og vide at holde de pågældende fast på den i den situation, hvor lovgivningen bliver fremlagt.

Må jeg så endnu en gang, for at der ikke skal herske nogen misforståelse, sige, at rigsadvokatens begrundelse over for os, som igen er tilkendegivet i fuld udstrækning over for folketingets erhvervsudvalg, var, for det første at den politimæssige undersøgelse, der

allerede er i gang, ventes at få en sådan udstrækning og dybde, at de forhold, det må anses for betydningsfuldt at få belyst gennem en hvidbog, vil blive inddraget, for det andet – at en sideløbende undersøgelse med den politimæssige efterforskning – og det er den, der skiller os – måtte antages at ville vanskeliggøre og forsinke gennemførelsen af den strafferetlige undersøgelse, og for det tredje at væsentlige generelle retsplejehensyn afgørende taler imod, at der foretages afhøring under vidneansvar som led i udarbejdelsen af en hvidbog samtidig med, at der foregår en strafferetlig forfølgelse, der berører samme kreds af personer.

Må jeg endnu en gang for ikke at risikere nogen historieforfalskning understrege, at jeg allerede i min redegørelse til erhvervsudvalget den 3. oktober 1980 afslutningsvis gav udtryk for, at regeringen agtede at foretage en gennemgang af begivenhedsforløbet omkring B & W A/S i relation til gældende lovgivning med henblik på at vurdere behovet for eventuelle ændringer i lovgivning og administrativ praksis, og at jeg altså nu i dag sluttede mit indlæg med at sige: regeringen agter at gennemføre en hvidbogsundersøgelse, men tilrettelæggelsen af denne må afvente resultatet af den politimæssige efterforskning.

Jeg tror, denne debat har været nyttig for at få afklaret en hel del, som måske ikke var tilstrækkeligt klart fremhævet, hverken over for denne sal eller over for omverdenen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Enggaard):

[Første næstformand]

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 9. december 1980 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.44
